

METKA 2020 22. KOKOUS

Aika 9.10.2020 klo 13.00-16.00

Paikka Skype

Osallistujat Marja Kokkonen (pj.), Maarit Loiskekoski, Aki Hostikka, Simo Jaakkola, Lea Jylhä, Matti Mäkelä, Jussi Joensuu, Jari Pigg, Riitta Raatikainen, Erkki Eteläaho, Emmi Haltia, Jani Laturi, Jussi Uusivuori, Marjo Maidell, Kalle Määttä, Paula Horne ja Niina Riissanen (siht.)

1. Kokouksen avaus

Marja Kokkonen avasi kokouksen todeten, että Marja Hilska-Aaltonen on jäänyt eläkkeelle, minkä johdosta puheenjohtaja on vaihtunut.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio (Kokousmuisto METKA2020 21032020).

3. Evaluointiraportin esittely

Evaluoinnin toteuttajat esittelivät evaluoinnin tuloksia (Esitys: EvaluointiEsittelyMetka2020).

4. Keskustelu evaluointiraportista

Kiitettiin evaluointiraportin laatijoita perusteellisesta raportista. Käytiin keskustelua evaluointiraportin pääotsikoiden mukaisesti.

Tavoitteiden arviointi

- Sosiaalinen kestävyys jäänyt auki kirjoittamatta. Sosiaalisen kestävyuden osalta lähtöoletuksena on ollut laajalle jakautunut pienmetsänomistajuus, metsänomistajien yhdenmukainen kohtelu ja elinkeinon edistäminen koko maassa.
- Työryhmälle ei annettu aikataulussa ole ollut edellytyksiä tehdä hyviä tutkimustietoon perustuvia ehdotuksia hiilinielun ja varaston vahvistamiseksi. Tuhkalannoitus on suora keino lisätä hiilensidontaa. Kaikkia hallitusohjelman tavoitteita ei voida edistää yhdellä kannustejärjestelmällä. Hiilikompensaatiosta ollaan tekemässä selvityksiä.
- Muistutettiin, että hallitusohjelmassa tuotiin esille metsätieverkon sisällyttäminen kannustinjärjestelmään.

Yritysvaikutusten arviointi

- Tämän osa-alueen perusteella työryhmän esitys on onnistunut.
- Jälkiseuranta mietittävä myös KMS:n seurannan näkökulmasta. Mistä on saatavilla tietoa? Seurantaa tulee kehittää. Seurannan toteuttamista mietittäessä kannattaa käyttää mallina kokeilulakeja.

Taimikon ja nuoren metsän hoito

- Neuvontapalveluja tarvitaan. Tuki toimii keskusteluyhteyden avaajana palvelun tarjoajan ja maanomistajan välillä.
- Turpeen käytön alasajaminen tulee lisäämään lyhyellä aikavälillä energiapuun kysyntä.
- Tutkijat korostivat, että taimikon ja nuoren metsän hoidon osalta tarvittaisiin lisätutkimusta.

Terveyslannoitus

- Suhtauduttiin kriittisesti poliittista hiilinielua koskevaan kirjaukseen. Nykyistäkään laskentatasoa ei ole hyväksytty. Eikä tiedetä millainen laskentamalli on tulevaisuudessa.
- Mallinnuksessa ei ole maaperä tai kunnostusojitus mukana. Mukana on puusto ja puutuotteet. Jos mallinnuksessa olisi tehty kymmenen vuoden sijaan ajanyli jatkuva lannoitus, olisi kasvunlisäys koko ajan positiivinen.
- Terveyslannoituksen tarpeen ja tukimäärän eron syynä pidettiin lannoitusasetuksen täyttävän tuhkan määrää ja levityskapasiteetin riittävyyttä.

Suometsän hoito

- Työlajin pilotointia pidettiin välttämättömänä. Se selkeyttäisi miten työlaji kannattaa organisoida. Ennen pilotointia ei kannata tehdä liian pitkälle meneviä johtopäätöksiä.
- Neuvontaa ja koulutusta tarvitaan maanomistajille ja toimijoille paljon, koska työlajissa on uudenlainen lähestymistapa, uudenlaista suunnittelua ja eri toimenpiteiden kohdentamista.
- Työlajin jakamista pidettiin harkinnanarvoisena ehdotuksena.
- Sovittiin, että seuraavan kokouksen aiheeksi otetaan suometsä kokonaisuus ja pilotin esittely.

Metsätiet

- Nähtiin, että metsätiet hyödyttävät myös muita kuin metsänomistajia.

Ympäristötuki

- Ympäristötuen laskentakaava on ollut koko ajan sama. Sitä pidettiin monimutkaisena. Laskentakaava on kuitenkin pystytty perustelemaan maanomistajalle. Jos laskentakaavaa uudistettaisiin, tulisi korvaustason säilyä samana.

Luonnonhoito

- Luonnonhoitotyö nähtiin aktiivisena, kannustavana ja kustannustehokkaana toimena. Se nähtiin konkreettisena toimena, jolla voidaan nostaa luonnonhoidon määrää. Tutkijat näkivät, että metsänomistajan voi kuitenkin olla vaikea hahmottaa mitä toimenpiteellä halutaan edistää ja onko heillä metsässä tällaisia kohteita. Metsäkeskus pyrkii koko ajan kehittämään sitä, kuinka tietoa luonnonhoitoon soveltuvista kohteista saataisiin vietyä metsänomistajalle ja kuinka potentiaalisia kohteita voidaan ilmaista.
- Tuen suuntaaminen palojatkumoalueelle ei saanut kannatusta. Jo nyt luonnonhoitohankkeina voidaan toteuttaa luonnonhoidollisia kulotuksia. Niissäkään ei ole rajattu, että kohteen tulisi sijaita palojatkumoalueilla. Luodaan uutta palojatkumoa.
- Tuhokohteiden kulottaminen voi olla paloturvallisesti hankalaa, jos kohteet ovat pieniä. Jos tuhokohde on jo vanhempaa, metsätuhojen leviämiskahva ei ole suuri. Lahopuussa ei ole tunnistettu lajeja, jotka aiheuttaisivat metsänterveydelle haittaa.

Kansantaloudelliset vaikutukset

- FinFEP mallin tulokset kuvaavat markkinavaikutuksia. Arviointi jää työllisyys- ja aluevaikutusten osalta vajaaksi. Tältä osin joudutaan hankkimaan lisätietoa.

Tukitoimien yhteensopivuus

- Todettiin, että taimikon hoidon ja suometsän hoidon vastakkaiset vaikutukset eivät avaudu. Tutkijat selittivät, että taimikonhoidolla ja nuoren metsän hoidolla pyritään kasvun lisäykseen ja terveyteen. Kaikki metsänomistajat eivät lähde mukaan suometsien hoidon suunnitelmaan. Ne jotka eivät lähde mukaan, mutta ovat vaikutusalueella, saat-

tavat kärsiä vedenpinnan nousun vaikutuksesta. Todettiin, että suometsän hoidon tavoitteena on kohdentaa oikea toimenpide oikeaan kohtaan. Tämän johdosta pidettiin ristikkäisyyttä pienenä.

Johtopäätökset ja suositukset

- Katsottiin, että riskiä tuen valumisesta työn hintaan on pyritty hillitsemään tukitason valitsemisella. 100 % tukitasoja on vältetty.
- Pidettiin ilmaisua tukitason voimakkaasta nostamisesta vääränä. Tukitasoja ei nosteta, vaan työmääriä nostetaan, jolloin kokonaistuen määrä nousee. Tutkijat peräänkuuluttivat parempia perusteita, miksi juuri metsätalouteen kohdistuvien tukien määrää tulisi nostaa.
- Evaluointiraportin mukaan kannustejärjestelmän rahoitus tulisi suunnata metsätalouden ekologisista tavoitteista tukeväksi. Tutkimuksen valossa myös ilmastonmuutoksen torjunta on markkinaton hyöty. Nähtiin, että biologisen monimuotoisuuden turvaaminen ja ilmaston muutoksen hillintä tukevat toisiaan. Myös vesiensuojelu tukee ekologista kestävyttä. Koettiin, että tulevan kannustinjärjestelmässä suometsänhoito on myös ekologinen tuki.
- Esitetty luonnos rajaa tuet yksityismetsätalouteen. Jos rahoitusta siirrettäisiin voimakkaasti monimuotoisuuden ja ekologisen kestävyuden suuntaan, onko perustelua kohdistaa vain osalle metsänomistajia?
- EU:n taholta tulee viesti, että tuetaan positiivisia ulkoisvaikutuksia. Liiketoiminta jätetään markkinoiden armoille. Tukea tulisi saada, jos ei markkinoilla ei tule hinnoitelluksi.

5. Muut ajankohtaiset asiat

Sovittiin seuraavan kokouksen teemaksi suometsän hoito ja sen pilotointi. Toivottiin, että jonkin kokouksen teemaksi otettaisiin myös taimikon ja nuoren metsän hoidon kannattavuuden tarkastelu.

Pyydettiin työryhmän jäseniä lähettämään sihteerille huomioita evaluointiraportista, joilla työryhmän muistiota tulisi täydentää. Muistiota käsitellään marraskuun kokouksissa.

Puheenjohtaja kertoi, että voimassa olevan kameran jatkoaika on eduskunnassa tulossa valiokuntakäsittelyyn. Tukijärjestelmän jatkosta on myös ilmoitettu EU:lle. Keskusteltiin metsäkeskuksen jatkoaikaa koskevasta tiedotteesta. Keskustelua herätti erityisesti suometsien ja metsäteiden yhteishankkeiden rahoitus.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 16.00.